

Beogradskie Novine

Br. 284.

BEOGRAD, utorak 16. oktobra 1917.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 15. oktobra.

Istočno bojište i Arbanija:

U opsegu c. i k. četa nikakvih naročnih dogadjaja.

Talijansko bojište:

Kod podjednako nepovoljnoga vremena došlo je i juče do povisene borbe djelatnosti samo na Gori sv. Gabrijela i u dolini Vipave. Preduzeća našli su jurišnih četa urođala su uspjehom. Talijanski su napadaju odbijeni.

Naćelnik glavnog stožera.

Posljednje sredstvo.

Medicinu raspolaže dodaše sredstvima, kojima može da produlji na sate i časove život pojedinca, koji je već predan u naručaj sigurne smrti, ali na posljeku svako mora da umre. I u politici imade sredstava — manje ili više besprijornih — kojima se mogu odgoditi razne katastrofe, koje prije. Ovakovim se sredstvom ovaj čas poslužio predsjednik sjevero-američkih država Mr. Wilson, pošto je izjavio, da se onim brodovima, koji plove za neutralne države, a koje opet građane sa Njemačkom, neće više izdavati uglen. Ovo je udarac protiv neutralnog brodarstva, udarac da ga ne možemo zamisliti brutalnijeg, ali u isto vrijeme i posljednje sredstvo, kojim raspolaže gospodar iz „Bijele kuće“, da produži posmrtnu borbu Engleza, koji se iskravljaju na flandrijskom frontu, pa da samon makar i na jedan čas sprječi njihov sigurni i neizbjegni slom.

Treba samo da istražimo, što zapravo misli ovom zabranom američka država. Trgovacki brodovi ne mogu da se opskrbe na svojim često dugim putovanjima dovoljnom količinom ugljenja, kojom bi mogli da izdrže put iz otadžbine i natrag. Oni moraju naprotiv, da putem namiruju u inostranstvu svoju potrebu u uglenu. Ako se to njima zabranjuje, svaka je plovidba u opšte nemoguća, izuzev jedrenjake. Još će se ko sjećati, da je prije godinu dana Engleska pokušala preduzeti protiv Holandije isto sredstvo, pošto je bila naredila, da u engleske luke smiju uploviti samo oni holandski trgovacki brodovi, koji namiruju svoju potrebu u ugлу jedino u engleskim lukama. Na taj je način mislila Engleska naškoditi njemačkom izvozu ugla u Holandiju, ali Engleska onda nije mogla da proveđe svoju namjeru zbog energičnog držanja holandske vlade i još drugih prilika. Prije svega trebali su Englezii već onda toliko nužno holandsku

Uspješna akcija njemačke mornarice protiv Oesela i Dagoe. Arensburg, glavni grad Oesela, zaposjele su njemačke čete.

ske brodove, da bi ovom mjerom bili pogodili samo sebe.

Medutim su se prilike u Engleskoj bile toliko pogorsale zbog poostrelog podmorničkog rata središnjih vlasti, da je Englezima pritekao u pomoć predsjednik Sjevero-Američkih Država jednakim sredstvom, isto kao i lekar, koji na srcu bolesnom čovjeku „produžuje“ život — digitalisom. U južno-američkim lukama danas skoro ni nema uglenja, pošto Sjevero-Amerika za svijet kolosalan promet sa Evropom treba za sebe sav ugla i prestala je zbog toga, da izvaja ugla u južnu Ameriku. Brodovi dakle neutralnih vlasti moraju tražiti za svoju potrebu ugla samo u lukama Unije. Ne dobiju li uglenja ne preostaje im drugo nego ostatni u luci. Odluke stvara američko izvozno vijeće.

Parlementarno neodgovorna vlada Sjevernih Američkih Država, koja izvaja svake sumnje radi zajednički i u sporazumu sa londonskom vladom, misli ovom mjerom postići dvoje: Prvo skutici neutralce još više pod knutu sporazuma, a drugo zaplijenjenom neutralnim brodova povećati vlastitu svoju tonu. Ovom očajnom mjerom drastički je ilustriran silan uspjeli podmorničkog rata središnjih vlasti! U neutralnim državama posve ispravno ocjenjuju ovu Wilsonovu mjeru, kako se to vidi iz glasova novinstva, koje je mnijenja, da ovaj korak američke vlade ide samo za tim jednim ciljem, da dobije u svoje čim više neutralnih brodova, — a klub je nešto što budući bezlično, ne odgovara, — to je onda i razumljivo, zašto se nisu spreme i sposobnosti ministarske, počeo sve više i više spuštati, dok na posljeku svaki nivo nije isčezao. Tada se obrazovalo izvestan broj ljudi, koji su, zarad svoje „strukte“, zaboravljali na sve moguće obzire i gledali su samo, da svoju profesiju unaprede, bez obzira na interes drugi ljudi. No kako su razlike i suprotnosti između profesionalnih ministara i drugih klasa bile sve jače, to su se ministri klubova većine udržili u jedan esaf, koji je bio sve jači i sve veći, dok najzadatijev uzeo celokupnu vlast u svoje rukama počeo suvereno upravljati Srbijom. Tako je bilo stanje u našoj zemlji pre rata i za vreme trajanja ovoga rata. Boreći se za svoj opstanak, ovi ministarski proletari su uporno ostajali u poziciji ratobornih braćilaca Srpske i ako su oni u stvari mislili jedino na odbranu svoje profesije. O njihovom značaju i vrednosti moramo dati još nekoliko objašnjenja.

Iako je položaj ministara često politički položaj i kao takav, ni po čemu ne mora uticati na redovnu karijeru i zanimanje ljudi, koji su na njemu proveli po koji meseč ili godinu, srpski politički Cincinatini ne vraćaju se svome plugu. Smatrali su ministarstvo kao krajnju metu svoje karijere i svoje sujeve, većina srpskih bivših ministara teško se posle toga, lača poslova, koje

Ministarstveni proletarijat.

Od jednog prijatelja našeg lista primamo slijedeći napis, kojeg iznosimo u cijelosti.

Srbija je uvek bila zemlja osobnih pojava i neobičnih oduosa. Tu se često od profesija stvarala izgredna zanimanja, a od sasvim specijalnih položaja čitave profesije. Kako su kod nas uvek bile vrlo česte ministarske promjene, to je, prirodno bilo i mnogo ljudi, koji su se stalno okretili oko ministarskih stolica i koji su od tih položaja, načinili sebi stalnu profesiju. Tako je u Srbiji brzo postala ministarska profesija. No kako u svakoj profesiji obično mora biti i proletarij, to se i u našoj ministarskoj struci stvorio uskoro i — ministarski proletarijat.

Ali, dok je u Srbiji vladalač bio činjenica, oko koje se sve vrtilo, pre 29. maja, kada još nije bio sasvim uvršćen parlamentarizam, dokle je još vladalač nosio glavnu odgovornost za državne poslove, došlo se još koliko toliko moralo paziti na izbor ministara. Medutim posle 29. maja, u „eri čistog parlamentarizma“, kada su ministri počeli da biraju partijski klubovi većine — a klub je nešto što budući bezlično, ne odgovara, — to je onda i razumljivo, zašto se nisu spreme i sposobnosti ministarske, počeo sve više i više spuštati, dok na posljeku svaki nivo nije isčezao. Tada se obrazovalo izvestan broj ljudi, koji su, zarad svoje „strukte“, zaboravljali na sve moguće obzire i gledali su samo, da svoju profesiju unaprede, bez obzira na interes drugi ljudi. No kako su razlike i suprotnosti između profesionalnih ministara i drugih klasa bile sve jače, to su se ministri klubova većine udržili u jedan esaf, koji je bio sve jači i sve veći, dok najzadatijev uzeo celokupnu vlast u svoje rukama počeo suvereno upravljati Srbijom. Tako je bilo stanje u našoj zemlji pre rata i za vreme trajanja ovoga rata. Boreći se za svoj opstanak, ovi ministarski proletari su uporno ostajali u poziciji ratobornih braćilaca Srpske i ako su oni u stvari mislili jedino na odbranu svoje profesije. O njihovom značaju i vrednosti moramo dati još nekoliko objašnjenja.

Iako je položaj ministara često politički položaj i kao takav, ni po čemu ne mora uticati na redovnu karijeru i zanimanje ljudi, koji su na njemu proveli po koji meseč ili godinu, srpski politički Cincinatini ne vraćaju se svome plugu. Smatrali su ministarstvo kao krajnju metu svoje karijere i svoje sujeve, većina srpskih bivših ministara teško se posle toga, lača poslova, koje

su pre ministarstvo radili. Čak ih se stide.

Profesori koji su jednooti bili ministri, ne vraćaju se u gimnaziju, pa čak ni na univerzitet, ako su bili samo vanredni profesori; pukovnici ne idu više u trupu; advokati (sem maloga broja onih, koji za ministre i idu, kako bi počali advokatsku firmu) isto tako. Iz tih ljudi, tih potpuno besposlenih, koji se stalno nalaze u očekivanju novih državnih zvanja, sastavljen je ono kolo imena, koje mi nazivamo ministarskim proletarijatom. To su oni ljudi, koji i danas, kada su izgubili i otadžbinu, a odvojili se od naroda, nikako se ne odvajaju od ugodenih ministarskih stolica. Pa ako te stolice budu i razlupane na paranparče u Beogradu, ne mari ništa, — nači će oni druge stolice (ili još bolje kupiće im njih Englesku), pa će ih odneti ma gde, čak na Krf, da tam i dalje ugodno sede u njima. Šta se njih tice napomeni srpski narod, kad je njima samo dobro; neka taj narod gine i propada i dalje, oni će ipak stalno i nepokolebljivo sedeti u svojim ministarskim stolicama, a svakog će Srbina nazvati „izdajnikom“ i „propalicom“, ako se ima i najmanje usprotiviti njihovoj dembelnici. Ta zaboga, čuvaju ljudi svoju profesiju!

Eto, tako su ovaj nesrećni srpski narod upregli nekoliko proletara, ministarske profesije, u svoja teška i klijana kola; pa kada su iscrpli što se u zemlji moglo crpti, otišli su u beli svet, da tamo unište i ono malo napomenih života, koje su sobom odvukli, da im čuvaju ministarske stolice, dok oni budu u njima ugodno dremali. Daće Bog, valjda, da ta proleterska mōra neće još za dugo gnijaviti onaj namenjeni ostatak srpskoga naroda...

Njegovo Veličanstvo na frontu.

Kb. Beč, 15. oktobra

Njegovo Veličanstvo je danas otputovalo na front. U Njegovoj se pratnji nalazi načelnik glavnog stožera barun pl. Arz.

Zauzeće ostrva Oesel.

Švedska štampa o zauzeću ostrva Oesel.

Kb. Stockholm, 15. oktobra

Iskravanje Nijemaca na ostrvu Oesel izaziva u Švedskoj najveću senzaciju. Još sinoć, kad je ta vijest stigla iz Petrograda, listovi su počeli opširno da govore o tom dogadjaju. „Affo on-bladet“ veli, da je to prodiranje neobično genijalan šahovski pokret, i da-

nosno države. To je mišljenje našo slajdaju potvrđu u sadašnjem ratu. Više, mnogo više podnosimo sada, nego li bi to bilo i u samoj Marxovoj državi, jer se Marx nije usudio propisati, da svak smije izjesti samo 250 grama kralja! Država je preuzela gotovo sve tvornice, svu žetu, blago, pa i same ljudi, i svu to smatraju posve razumljivim. Vlasnicima je produksijskih sredstava preostalo zapravo samo im, i u najboljem su slučaju oni samo državni upravitelji svoje imovine, te će ili država kazniti, ako što bez njezina doprištenja predaja.

Premda je dr. Krek svraćao osobitu pažnju na to, da država zdravim socijalnim zakonodavstvom ojača svoj produktivni ljudski element, a oslobođi se parasita, znao je, da malo slovenski narod ne može na razvoj Austro-Ugarske tako utjecati, te bi prema svojim socijalnim potrebama formirao državnu legislativu i upravu. Da pak svoj slovenski narod ojača, prihvatio se dr. Krek rada po t. zv. privatnoj inicijativi, ne zaboravljajući pri tomu da i državnu vlast upotrijebi na korist svojih Slovenaca. U privatnoj je inicijativi Krek kao ekonomski politik od najvećih na svijetu.

Slovenci su danas relativno najjači narod austro-ugarske monarhije u privrednom pogledu. Tu svoju gospodarsku snagu moraju ponajviše zahtijevati dr. Kreku. Krek je kao ekonomski politik pretpostavljao u svom radu privatnu inicijativu u državnoj. Radi toga imaju danas Slovenci divnu ekonomsku narodnu organizaciju. Zadržuju i Gospodarsku svezu u Ljubljani jesu danas takve

Izlage: dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajevinama zaposjednutim od s. i kr. Šta za Bojne i članove policije... 8 sati
U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od... 10 sati
tzvva ovog područja po cijeni od... 12 sati

Mjesečna pretplate:

U Beogradu i u krajevinama zaposjednutim od s. i kr. Šta za Bojne i članove policije... 2-
U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od... 2-
Ustalim krajovima Austro-Ugarske monarhije 2-
U inozemstvu 4-50

Oglas po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprra i primanje preplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihaila ul. broj 38. Telefon br. 245.

Godina III.

našnji večernji listovi smatraju vijest o njemačkim operacijama u Istočnom moru i posijedanjem ostrva Oesela kao dogadjaj od ozbiljnog značaja, kojim se zagrožava ruskia vojska u Livlandskoj s ledja, pa u daljem toku i Petrograd. Uznenirenost, koja govoriti iz ruskih zvaničnih izvještaja, potpuno je opravdana. Vojni saradnji lista „Svenska Dagblad“ ukazuje najprije na teškoće, koje su Nijemci imali da saydaju prije iskravanja, pa produžjuje ovako: U trenutku, kad su se Nijemci učvrstili na Oeselu, opet je jednom ruskom sila poslije dva stoljeća presjećena od Istočnog mora. Prozor, koji je Petar Veliki pobjedom nad Karloom XII. od Švedske za Rusiju na Baltičkom moru otvorio, sad je opet zatvoren.

Rusija poslije revolucije.

Ukinuće direktorija.

(Naročiti brzaj „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 15. oktobra.

Pošto se privremena vlada ponovo obrazovala, to je direktorijum od pet članova postao nepotrebni, njezin je vlada zamijenila.

Buduća vlada Ukrajine.

Kb. Petrograd, 15. oktobra

Petrogradska telegrafska agencija: Predsjednik glavnog sekretarijata u Ukrajini izdaje izjavu, u kojoj se predostalo kaže, da će buduća politička vlada Ukrajine sačinjavati jednu političku autonomnu jedinicu, koja će ujediniti sve ukrajinsku narodnost. Glavni sekretarijat će ležati, da ispoštuje ukrajinske zastupnike na prvu mirovinsku konferenciju.

Za i protiv mira.

Macdonald protiv skrpjlenoga mira.

Kb. London, 15. oktobra

Reuter javlja: Ramsay Macdonald, jedan od najučenijih engleskih pacifista, držao je u subotu govor, u kojem je rekao: Mi nećemo nikakav skrpjleni mir ili mir po svaku cijenu, koji bi poslije deset godina donio novi rat. Mi hoćemo da uništimo uzrok rata.

Obustava holandske plovidbe za Englesku.

(Naročiti brzaj „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 15. oktobra

„Maasbode“ javlja: Plovidba holandskih brodova iz Holandije za Englesku obustavljena je zbog protivnosti, koju su učinile između Engleske i Holandije.

zadružne centrale, da rijetko gdje viđimo sličnih primjera u drugih naroda. — Kao agrarac djelovač je Krek, da zakonodavstvo slovenskih zemalja i cijele Austrije u zadnje vrijeme radi oko dizanja maloga seljaka. Jasno je stoga, da je kranjski seljak prije rata, gdje je Krek vrlo najveći utjecaj, stao na najvećoj gospodarskoj visini u Monarhiji. Već je naime u svom prvom većem dijelu „Crne bukve kmečkoga stana“ (Crna knjiga seljaka stane) izradio Krek detaljan agrarni program, pa ga se u dalnjem svom radu držao i dotjerivao ga. U raznim je socijalnim i privrednim odborima carevinski v

čena slikom autorovom i kratkim natpisom o njegovom radu. Sada je izasla priopovijest „Taida“. Roman je to iz starog aleksandrijskog života od francuskoga akademičara Anatola France-a. Junakinja je čuvana glumica, a junak aspekt, koji dolazi iz dake pustinje, da privede poganskim milosrđem u krilo sv. Vjere. No čudesna, koja doživljava nesretne pustinjak, nisu nikakove vizije, nego realni dogadjaji. I dogodi se najveće čudo: pustinjak doduše obrati poganku na kršćanstvo, ali sâm izgubi vjeru i postane paganinom. To je duboki smisao ovoga djela, koje svojom nabožnošću razgrijava srca, a sklopsom starih filozofa opet ih svodi na normalnu mjeru. Unatoč aleksandrijskog poganstva osjeća se u romanu tamniju prvu katoličku crkvu. Mučenštvo Teodora Nubica, krštenje u podzemnim hramovima, razbludnost egipatske prestonice, život pustinjaka monaha — sve to čini ovu knjigu jednim od najpoznatijih romana svjetske literature. Osim autorove slike ukraseno je hrvatsko izdanje i jednom ilustracijom iz kista najpoznatijeg francuskog ilustratora G. Roche grossa. Djelo iznosi 170 strana, a cijena mu je K 1.50. Preveo ga je urednik dr. Nikola Andrić.

Hrvatska Njiva.

Primili smo 32. broj revijalnoga članka „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: J. Turić: Demokratizam društva i demokratizacija dužave. — Dr. Mirko Perković: Kulturni savremeni razgovor. — Dr. Ivo Politeo: Publika i državni odvjetnik. — B. J.: Agrarni pokret u Bosni. — Nikola S. Jovanović: Kosu Makedonci. — Smotra: Gradske izdori u Zagrebu; Opskrba krumplirom; O našem zoologiskom muzeju; Svečana predstava Ekinocija; Dramaturška opaznaja u Kraigherovu „Školjku“ itd. — Listak: Aleksandar L. Kielland: Pučka svečanost. — Godišnja preplata „Hrvatske Njive“ iznosi 30 K., pojedini broj 70 fil. Naruđež šalju se na upravu „Hrvatske Njive“ u Zagrebu, Nikolićeva ul. br. 8.

Vijesti iz unutrašnjosti.**Uapšen zbog raširivanja uzbunjujućih glasina.**

Javljuju nam iz Valjeva, da je ovih dana uapšen Veljko Stanišić iz Mikluševca zbog toga, što je među narodom raširivao uzbunjujuće glasove. Priopovjedao je oko razne laži sve dok to nije donijalo i samim srpskim građanima, pa su ga ovi prijavili.

Dnevne vijesti.**Vjerjenje.**

Gospodin Marcel Fáragó, ravnatelj beogradskog ekspozituma Ugarke sveopštete kreditne banke, vjerio se sa gospodnjicom Margitom, kćerkom ugrednog pančevačkog liječnika dr. M. Gondrea.

Osnutak srpske banke u Švajcarskoj.

Srbijanski bankiri u Zürichu odlučili su, da će osnovati srpsku Dunavsku Banku. Na čelu toga poduzeća stoji bankir Izrael Alkalay, koji želi, da nakon sklapanja mira stupi u svezu sa austrijskim i ugarskim bankama u svrhu realiziranja plana banke.

Narodna privreda.**O povratarstvu.****O vodi.**

(Nastavak).

Ono se može dogoditi, da ne samo baštine na izbor, gdje bi mogli valjan povratak osnovati, no morali bi n. pr. neko podvodno zemljište za to ozeti, onda se moramo pobrinuti, da takovo zemljište odvodnjimo, kako bi na njemu mogli s uspjehom povrće gajiti.

Prekomjerna vлага, ili upava kažemo mokrota, smeta blagodatnom uplivu razdušnom na žile onog usijanog povrća; ona smeta da se ne može zemlja zagrijati, i ujedno uranjaju toploštu okružujućeg vazduha, te tako prouzrokuje škodljiva isparjenja: maglu i pozne slame. Udesni pak isušenjem dotičnog zemljišta, sve se ovo preduvrijedi i otkloni. Ako se na jednoj baštini voda s projekta od mnogih kiša i otopenjem slijega duže zadržava, onda nema ni spomena o gajenju ranoga povrća na njoj. S toga treba da se pobitimo, da se takova baština ranije očiji, te da se i za gajeće ranijera povrća upotrijebiti može.

Za isušivanje zemljišta ima više načina, od kojih su ovdje samo važnije navesti, i od njih samo one, koje mi u našim okolnostima i s našim sredstvima izvršiti možemo. Između ostalih načina moramo na prvo mjesto staviti isušivanje sa otvorenim razorima ili jendecima. I ovo isušivanje može biti dvojako: ili su razori samo za puštanje slivene suvišne vode, ili su za sprovođenje te vode u neku rupu, iz koje se ta slivena voda može za zalijevanje upotrijebiti.

Razori, koji su samo za primanje slivene vode određeni, kopaju se onde, gdje su u baštini mjesto najviša. I ovu vodu, koja se u takove razore slije, možemo upotrijebiti za zalijevanje. S druge strane opet, nije praktični ovi razori, jer se u njima ljevi voda amali i okuži cijelu okolinu; takovi

se razori moraju često čistiti i popravljati, da vodu bolje primaju, a time mnogo posla i troška prouzrokuju. Osim toga, snijima se mnogo zemlje gubi, jer se onaj prostor ne može zasijati, kog razori zauzimaju. Kad bi se pak zbog prevelike vlagi ovakovi razori pravili morali, onda valja na najnižem mjestu u baštini iskopati jednu poveću rupu, pa u nju sprovesti sa sviju stranu razore, gdje su grede podvodne. U toj rupi bolje će se zadržati slivena voda, a bolje će se i za zalijevanje upotrijebiti moći, no što bi moguće bilo u zasebni razorima, bez ikakvih otoka. Iz razora izbačena zemlja rasturi se po lejama, pa se tom zemljom leje u nekojko užviše i postanu ocepljenje. Što je zemljište vlažnije, tim dublji treba da su razori, jer će morati više vode primiti. Ti razori treba da su gora širi, da se nebi zemlja lako ronila i razore zagubivat.

Gdje nema prenog vode, onđe je daleko bolje i korisnije graditi podzemni t. j. prekriven razore otroke. I kod ovih je osnova dubok jendec (jarak, šanac) od najmanje 130—150 centimetara dubine. Do polovine ispunje se jendeci kamenjem, razbijenim opekom (ciglama), drozgama ili šibljem, — čega u kojem predjelu na više imu, ili se najvećije može dobiti, a povrh toga dolazi zemlja.

Ja sam gledao i to u povrtnjaku mogu oca, gdje je prije 20 godina bila tvrđavica s profjeca voda do pojasa, a danas na tom mjestu najljepše povrće raste, a okolina, sa sviju stranu, i danas je pod vodom, jer nista nije za isušivanje preduzimao. Odvodnjavanje to izvršavano je ovako: Najprije su iskopani jendeci 1½ do 2 metra duboki; u njih je baćeno trske, siti i slame, a povrh toga jedno 80—90 centimetara zemlje; ostala zemlja raslinjena je po povrtnjaku, povrtnjak je time užvišen, a vлага sva otklonjena. Dakle se može u mjestu šiblja, sa vrlo dobrim uspjehom: trska, ševar, rogoz i slama upotrijebiti.

Kamenje, koje će se za odvodnjavanje upotrijebiti, može biti lomljeno u velikim komadima u vidu ploča, ili obično istučeno kamenje u malim grudama, ili može i šljunak biti.

Sa pločama mogu se podzemni otoci na razne načine napraviti. To važi od samih ploča, t. j. dall su više ili manje plosnici, većeg ili manje razmjera, pravilne ili nepravilne, deble ili tanje itd. Širina jendeka zavisi od debljine ploča; ako su ploče deblje, tim siri mora biti jendek, da dovođeno praznje u sredini ostane za oticanje vode.

Prije svega moraju prileći ploče jedne na drugu, da nebi medju njima zemlja u sredini pada i može biti otok zagubivala. Ako su ploče nepravilne, da ne mogu baš sasvim jedna na drugu prileći, onda treba na njih staviti jedan sloj slame, pa povrh njame zemlju nagrijati. Vazda je bolje, da se na ploče nabaca sitnije kamenje, na ovo slama, pa tek onda zemlja.

Gdje nema ploče, onđe se na dnu jendeka nabaca poveća kamenje, ili razbijen opeci, pa povrh toga sitnije kamenje; to se s toga tako čini, što između kamenja ostaju veće supljine, pa voda može lakše da otče. Povrh kamenja dolazi slama, pa onda zemlja.

I čiramide mogu se za odvodnjavanje upotrijebiti. Po dnu jendeka stave se crijeponi, kao da se hoće jendek da patose. U mjestu crijepona mogu se opeci metnuti, samo su crijeponi jestivni. Po tim crijeponima ili opecima poređaju se čiramide jedna do druge, povrh čiramida dolazi sitno kamenje i razbijeni opeci, na njih slama, a povrh slame zemlja.

Sa čiramidom prave se otoci najbolje ovako: Posto se jendek iskopa, isprekrštaju se po dva koca u izvješnjem raštojanju, duž cijelog jendeka, pa se onda između gornjih raštalja naslaže sirovo šiblje od vrbe, leske, breze itd. Povrh toga šiblja metne se malo slame, pa onda nagrme zemlja.

Osim tih načina ima još i vše druge, koji se iz više uzroka ne mogu upotrijebiti, pa ih s toga neću ovdje ni da napominjem.

(Nastaviće se.)

Zvanična Rusija na Balkanu

(Nastavak).

Rad zvanične Rusije u najnovije doba u Srbiji — uništenje srpske države na Balkanu.

Pre no što predjemo na izlaganje ovoga dela zvanične ruske politike, kojoj služi Pašić sa radikalima u Srbiji i Balkanu, moram unapređi izjaviti, da ceo gore izloženi rad ruske politike nije nikada ni presafajao, a da je ova što daje izlažem pretočenje izvedenja jednog i istog starog ruskog plana, koji od deset godina pa na ovamo postaje samo određeniji i osetniji, jer se primjeće seme kraja. To je upravo treći deo deo ruske balkanske politike. Prvi je bio stvaranje Bugarske. Drugi uništenje Obrenovića i onaj treći do pola već izveden, uništenje srpske države. Na to naročito udaramo glasom i podvlačimo. (Evropski rat — najbolji je tomo dokaz. — Op. ur.).

Niko u politici ne gubi vreme. Taj specijalitet ostavljen je nesrećnoj Srbiji njenim patriotskim radikalima — ruskim agentima. I ruski državnici razumno dobro politiku.

Kad 200 godina nisu mogli da izbjegnu Belo More, Rusi su pokušali da izbjegnu na Tihu Okean. Probudjen i potpognut od Engleske i Evrope Japan uništi i tu ruskou nađu. Suznim očima Rusi opet pogledaju put Carigrada i Slobodu.

Najprirodniji način da Rusija dođe do Carigrada bio je i bio bi, da se sa Austrijom sporazume o podeli Balkanskog Poluostrva. Da, al Evropa to ne da. Posle najnovijih dogadaja na Balkanu ni Austrija ni Nemačka to više ne bi htjele. Evropa ne da, što bi preko Austrije na Šređozemnom Moru Nemačka isla na Malu Aziju i preko Carigrada i Perziju Rusija isla ya Indiju. Ravnoteža svetske odraste bestraga, a Indija postade pitanje vremena.

Ostaje dakle, da silom uzme Carigrad. Ali to je tek najopasnije. Pa što joj onda ostaje? — Političko lukavstvo. Jeste, al kako i s kim?

Sa Bugarskom ne može Rusija više nikakve kombinacije za sada da izvodi. Ferdinand, taj inozemac, neće a i nesme. Odavna, i bez pomisli na povratak u smrtonosni zagrijaj svojoj spatieljici, Bugarska plavi po evropskim vodama. Svakog vremena Bugarska na povratak k Rusiji zgrozi Ferdinand. On čuva svoju krunu od severnog vjetra, a nadju Bugarske upravlja daleko od obale ruskih i čvrsto drži krunu, da ladja ne zaluta. Sta je dakle sad ostalo Rusiji? Da se ukloni Ferdinand kao i Obrenović? — Ne može. Evropa će poslati drugoga. Posle, Ferdinand je Evropin čovек. Skinuti njega, znači podići protiv sebe svu Evropu i ugažiti u rat. Najzaštitnik je u svim kompromitovana takvim avanturama. Evropa drži Ferdinandu, a probudjeni Bugari trpe i čuvaju Rusiju ga mami, a Ferdinand bega. Teška situacija!

Izgubiv tako nađu da preko Bugarske, kakva je sada, dodje do Belog More, Rusija se seti svojih starih i vremenskih sluga radikalica i njihovog vodje Nikole Pašića. I ona smisli, da vernim usugama Pašićevim preko radikalica do tute Srbije i preda je Bugarskoj u uniju. Pašić i njegovi radikalici, koji su tako verno do sad služili interesima zvanične ruske politike na Balkanu, hoće a i umreće da izvedu i poslednji čin velikosrpske tragedije, jednim udarom dve muve ubiju, — Srbiju dotoku i predaju je Bugarskoj, a zajim i Bugarsku sa Srbijom predaju Rusiji na dar. Na to ne dake treba sada raditi.

Ta velika misija povjerice se radikalnom vođi Nikolom Pašiću i ruskom balkanskom agencijom. To je uz prijedlog svojih prijatelja izvesti. I Nikolu Pašić leže na posao.

Za taj posao u početku je spremljen i teren. To su ranije ruske tekonine, koje je od dvadeset i više godina u društvu sa Pašićem i njegovim radikalima zvanična ruska politika u Srbiji spremljena. Taj teren treba još i bolje ugraditi, — Srbija treba potpuno korumpirati. Već od dvadeset i više godina kako Pašić ovaj deo ruske politike s planom i sistematski izvodi, da učini i pomoći Pašića Rusija je u Srbiji stvorila jedan neverovatan haos. Činovništvo iskvareno i pusto, narod ekonomski osiromašio i moralno propao, partijska podvojenošć i ogorčenost dostigla stepen paroksizma, a špijunaza na sve strane i opštine nepoverenje. U Skupštini nerad i opstrukcija, a u vlasti kradje, grabež i moralni smrad, — u opštine jedno stanje bedno, od prilike onako kakvo je ruska zvanična politika nekada stvorila u Poljskoj pred polu vremena.

Za taj posao u početku je određen i teren. To su ranije ruske tekonine, koje je od dvadeset i više godina u društvu sa Pašićem i njegovim radikalima zvanična ruska politika u Srbiji spremljena. Taj teren treba još i bolje ugraditi, — Srbija treba potpuno korumpirati. Već od dvadeset i više godina kako Pašić ovaj deo ruske politike s planom i sistematski izvodi, da učini i pomoći Pašića Rusija je u Srbiji stvorila jedan neverovatan haos. Činovništvo iskvareno i pusto, narod ekonomski osiromašio i moralno propao, partijska podvojenošć i ogorčenost dostigla stepen paroksizma, a špijunaza na sve strane i opštine nepoverenje. U Skupštini nerad i opstrukcija, a u vlasti kradje, grabež i moralni smrad, — u opštine jedno stanje bedno, od prilike onako kakvo je ruska zvanična politika nekada stvorila u Poljskoj pred polu vremena.

Za taj posao u početku je određen i teren. To su ranije ruske tekonine, koje je od dvadeset i više godina u društvu sa Pašićem i njegovim radikalima zvanična ruska politika u Srbiji spremljena. Taj teren treba još i bolje ugraditi, — Srbija treba potpuno korumpirati. Već od dvadeset i više godina kako Pašić ovaj deo ruske politike s planom i sistematski izvodi, da učini i pomoći Pašića Rusija je u Srbiji stvorila jedan neverovatan haos. Činovništvo iskvareno i pusto, narod ekonomski osiromašio i moralno propao, partijska podvojenošć i ogorčenost dostigla stepen paroksizma, a špijunaza na sve strane i opštine nepoverenje. U Skupštini nerad i opstrukcija, a u vlasti kradje, grabež i moralni smrad, — u opštine jedno stanje bedno, od prilike onako kakvo je ruska zvanična politika nekada stvorila u Poljskoj pred polu vremena.

Za taj posao u početku je određen i teren. To su ranije ruske tekonine, koje je od dvadeset i više godina u društvu sa Pašićem i njegovim radikalima zvanična ruska politika u Srbiji spremljena. Taj teren treba još i bolje ugraditi, — Srbija treba potpuno korumpirati. Već od dvadeset i više godina kako Pašić ovaj deo ruske politike s planom i sistematski izvodi, da učini i pomoći Pašića Rusija je u Srbiji stvorila jedan neverovatan haos. Činovništvo iskvareno i pusto, narod ekonomski osiromašio i moralno propao, partijska podvojenošć i ogorčenost dostigla stepen paroksizma, a špijunaza na sve strane i opštine nepoverenje. U Skupštini nerad i opstrukcija, a u vlasti kradje, grabež i moralni smrad, — u opštine jedno stanje bedno, od prilike onako kakvo je ruska zvanična politika nekada stvorila u Poljskoj pred polu vremena.

Za taj posao u početku je određen i teren. To su ranije ruske tekonine, koje je od dvadeset i više godina u društvu sa Pašićem i njegovim radikalima zvanična ruska politika u Srbiji spremljena. Taj teren treba još i bolje ugraditi, — Srbija treba potpuno korumpirati. Već od dvadeset i više godina kako Pašić ovaj deo ruske politike s planom i sistematski izvodi, da učini i pomoći Pašića Rusija je u Srbiji stvorila jedan neverovatan haos. Činovništvo iskvareno i pusto, narod ekonomski osiromašio i moralno propao, partijska podvojenošć i ogorčenost dostigla stepen paroksizma, a špijunaza na sve strane i opštine nepoverenje. U Skupštini nerad i opstrukcija, a u vlasti kradje, grabež i moralni smrad, — u opštine jedno stanje bedno, od prilike onako kakvo je ruska zvanična politika nekada stvorila u Poljskoj pred polu vremena.

Za taj posao u početku je određen i ter

CIJENE OGLASIMA:

Osmila jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje 40 helera
Bliješće: Petina jednog stamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA

DIPLOMIRANI DENTIST

Beograd, Kralj Milana ul. 57,
specijalist za vještacke zube
i zlatu i kaučuku po najboljoj
američkoj metodi. Izrada sredstava.
Materijal: najbolje kakovice. Prima od 8-12
i 2-6 sati po podne. 941

Dentista F. B. Brill

— Beograd. —
Makedonska ulica broj 5.
(do pošte)
„Amerik. specijalista“

ZUBE vještacke u zlatu
i u kaučuku samo se u
momte atelje. Izradjuje po
najboljem originalnom
američkom sistemu. Prima
od 8-12 i 2-6.
823-1

ZUBNI LIKAR

CHRISTINA ORLUŠIĆ
specijalist za sve vrste vještackih zuba i vilice u zlatu i
kaučuku po najusavršenijoj a-
meričkoj metodi.

Sve vrste plombi.
Vadjenja zuba bez bola.
Čišćenje zuba.
opravlja i preradije stare
zube i vilice.

Ord. od 8-12 prije podne.
i od 2-6 poslije podne.
Nedjeljom samo prije podne.
Beograd, Dečanska 3. 33128-1

Dr. ČIRA B. PANIC

Ijekar cijelokupnog Ijekarstva,
lijek:
Potne bolesti
Bolesti grla, nosa i ušiju.
Ordinira od 1-3 s. po podne.
Stan: Kraljice Natalije br. 3.
33135-1

Kupovine i prodaje

Traži se mali pudel-pincel
ili kakvo drugo po pasminu
malo pseto. Ponude adminis-
traciji pod „Pudel 57“. 33339-2

Kupio bili,

dobro očuvane stvari i to: Spa-
vaju sobu (krevet sa madra-
cem, noćni ormarić, orman i
umivaonice sa ogledalom), gar-
nituru za predsjednik (trškuu
garbituru). Soba za mladje (kre-
vet, orman, stol), 2 stolice za
serviranje za bufe za izvlačenje.
Ponude slati: Pester Ungarsche
Commerce, Bank, Petrovits.
33348-2

Prvoklasni mode salon
Ide Božić, Knez Mihajlova ul.
21. I. kat desno, oproćeo je
rad. Primaju se porudžbine
kostima i svake vrste toaleta.
Cijene solidne. 33334-2

Namještenja.
Traži se pazitelj kuće
ili paziteljica. Uputiti Budim-
ska ulica br. 26. 33338-3

Traži se djevojka ili žena
za kućnu posao, koja zna i
kuhiti. Mjesecna plata 40 kruna.
Uputiti Balkanska ulica 18, I.
sprit desno. 33358-3

Vinogradarski pomoćnik
i pokućar traže se. Uputiti u
Vinogradu Hristiću advokata
Topčidersko brdo 12. 33333-3

Stanovi.
Stan su ulice
tri sobe, predsjednje i osiale
prirodnečnosti. Izdaje se po
umjerenoj cijeni od 1. novem-
bra u Bregovcu (Lominoj)
ulici br. 21. Za cijenu 1 uslo-
ve obratiti se Kosovska ul. 36.
33296-4

Bez kirije Izdajem.
Lebanicu kod Ujedinjenja,
a više stanova i kafanu pod
kiriju, radi pogodbe Saborna
ulica 75. 33347-4

Cistu namještenju sobu sa
električnim osvjetljenjem traži
jedan gospodin odmah u kući,
gdje se govori njemački ili
čandarski. Ponude pod „Cist
58“ na administraciji ovog
lista. 33365-4

Traži se u sredini varoši
bijelo namještena soba. Ponude
administraciji ovog lista pod
„Kadetaspiran 580“. 33368-4

U Zorinoj ulici 41. izdaje
se odmah soba, kuhinja i špica.
Javiti se u Bitoljsku ulicu 13.
33362-4

Traži se
soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se
soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se

soba sa namještenjem za ot-
menog sameca u centru va-
roši. Ponude podnijeti Josifu
Valčiću Katančevu ulica 7.
33361-4

Traži se